

คู่มือความรู้เรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนการระบุนโยบาย ประกอบด้วย ๕ เรื่อง ได้แก่

๑. สร้างจิตสำนึก ปลุกฝังความสุจริต ตามคู่มือ strong

การปลุกฝังเรื่องค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ต้องปลุกฝังให้ลึกเข้าไปในจิตใจไม่ใช่สอนกันเพียงผิวเผิน การศึกษามีบทบาทในการเสริมสร้างค่านิยมและทัศนคติเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ได้อย่างไรบ้าง

๑. ทำไมต้องมาพูดกันเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต เนื่องจากสภาพปัจจุบันมีปัญหามากมายอาทิเช่นธุรกิจนอกกฎหมาย การคอร์รัปชัน การพนัน โสเภณี ฯลฯ เหตุเกิดเพราะความไม่ซื่อสัตย์สุจริตของข้าราชการ นักการเมือง พ่อค้าและประชาชนกล่าวได้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริตของข้าราชการ นักการเมือง พ่อค้า และประชาชน กล่าวได้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นตอ และรากเหง้าของปัญหาหลาย ๆ อย่าง ถ้าคนเราเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ปัญหาหลายอย่างจะไม่เกิด หรือเกิดก็ไม่มาก ถ้าข้าราชการซื่อสัตย์ไม่ทุจริต ก็จะไม่มีการให้คนอื่นอาศัยประโยชน์ ถ้านักการเมืองซื่อสัตย์เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจก็จะเกิดผลดีกับประเทศชาติและประชาชน ถ้าพ่อค้านักธุรกิจ ซื่อสัตย์ไม่ติดสินบาทคาดสินบน ไม่เอารัดเอาเปรียบคนอื่น ก็ไม่ทำให้คนอื่นพะวักพะวงเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะช่วยเผื่อระวังไม่ให้เกิดคนกระทำความผิดขึ้น จึงจำเป็นต้องคิดปลุกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตให้กับคนไทยทุกคน คนไทยทั้งชาติไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ผู้หญิงหรือผู้ชาย คนรวยหรือคนจน ประชาชนหรือข้าราชการ เพื่อให้เป็นพื้นฐานความเจริญรุ่งเรืองของชาติไม่ใช่เพียงข้าราชการเท่านั้นที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต คนไทยทุกคนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตด้วย

๒. เราจะเริ่มปลุกฝังความซื่อสัตย์สุจริตเมื่อไร นิสัยความซื่อสัตย์สุจริตสร้างตั้งแต่แรกเกิดและเริ่มก่อตัวขึ้น จากความรักความอบอุ่นที่พ่อแม่ ญาติพี่น้องได้แสดงออกแก่เด็ก พ่อแม่จึงเป็นต้นแบบที่สำคัญในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยเข้าสู่โรงเรียนถือครูเสมือนพ่อแม่คนที่สอง เด็กเชื่อในสิ่งที่ครูสอน ครูทำให้ดูเป็นตัวอย่างไม่ว่าตั้งใจหรือไม่ก็ตามการปลุกฝังค่านิยมและทัศนคติเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นบทบาทของครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารที่ต้องทำตนเป็นแบบอย่าง

๓. การปลุกฝังความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหน้าที่ของใคร องค์กรหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญคือ

๓.๑ ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ต้องช่วยกันดูแลสร้างและปลุกฝังจิตสำนึกนี้ ด้วยการแนะนำสั่งสอน ทำตัวอย่างที่ดีให้กับคนในครอบครัวของตน

๓.๒ โรงเรียนและสถานศึกษา เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษอบรมบ่มนิสัยคือ ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง การสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องหัวใจสำคัญของการศึกษา คือทำให้คนเป็นคนดีเป็นคนที่เป็ประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งต่อสังคมที่ตนอยู่อาศัย และต่อประเทศชาติ การปลุกฝังจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก็เหมือนกัน ต้องทำให้ผู้เรียน เกิดศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ดีและปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย

๓.๓ สถาบันสังคมต่าง ๆ ต้องมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการสร้างลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์สุจริต วัดและองค์กรทางศาสนาต่าง ๆ ช่วยได้มากในการอบรมสร้าง ความเชื่อความศรัทธาให้เกิดขึ้น

๔. การเรียนการสอนเพื่อปลุกฝังความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งคงเป็นของโรงเรียนและสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความองงามในทุก ๆ ด้านอย่างมีดุลยภาพ คือต้องให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกาย และทางสังคม ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณลักษณะทางจิตใจประการหนึ่งที่พึงปลุกฝังพัฒนาให้เกิดขึ้นกับเด็กทุกคน แต่การพัฒนาคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริตก็ต้อง

พัฒนาไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางด้านปัญญาคือ ความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาทางร่างกาย และสังคม เช่นเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการพัฒนา นิสัยเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต จึงน่าจะมีกระบวนการ จัดการ เรียนการสอนดังนี้

๔.๑ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตทำได้โดยวิธีง่าย ๆ เช่น ข่าว เหตุการณ์ประจำวัน การเล่านิทาน ถ้าเด็กโตสามารถเล่าเรื่องจริงและมีรายละเอียดประกอบ ได้มากขึ้น

๔.๒ การยกย่องสรรเสริญผู้ทำความดีต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริต ควรยกย่อง

๔.๓ การให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า หาบุคคลตัวอย่างที่แสดงถึงความเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต โดย พูดคุยกับคนในชุมชนเพื่อหาคนที่ชุมชนยกย่องนับถือและศึกษาจากหนังสือและให้ได้บอกเหตุผลในการเลือก บุคคลนั้นมาเป็นอย่าง

๔.๔ ให้นักเรียนจัดนิทรรศการแสดงประวัติและความประพฤติของผู้เรียนที่นักเรียนยกย่อง ว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต

๔.๕ โรงเรียนประกาศยกย่องนักเรียนหรือครูที่มีความซื่อสัตย์สุจริตให้ปรากฏแก่นักเรียน โดยทั่วไปทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น ฯลฯ

๕. กิจกรรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต

๕.๑ การให้เห็นตัวอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ

๕.๒ ยกย่องสรรเสริญให้ขวัญและกำลังใจกับผู้ประกอบความดี เป็นต้น แนวคิดและการประยุกต์ใช้จาก บทความ “การศึกษากับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต”

การจะปลูกฝังให้เด็กไทยรุ่นใหม่เกิดความซื่อสัตย์สุจริต ต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนเริ่มตั้งแต่ครอบครัว ต้องให้ความรักความอบอุ่น และอบรมสั่งสอนต่อจากนั้นโรงเรียน โดยผู้บริหารและครูอาจารย์ ต้องปลูกฝัง ค่านิยมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ให้เด็กทราบในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ จึงนับว่าทุกคนต้องมีส่วนร่วมใน การสร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริตให้เด็กกับเด็กเพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญในอนาคตของประเทศชาติต่อไป

๒. No Gift Policy

องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน ขบวนการหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ งดรับของขวัญปีใหม่ สร้างความโปร่งใส ทุกองค์กร องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) หรือ ACT ออกจดหมายเปิดผนึก เรื่องการประกาศ นโยบาย ไม่รับ ไม่ให้ ของขวัญในเทศกาลปีใหม่ โดยระบุว่าในช่วงปีที่ผ่านมา มีหน่วยราชการและองค์กรของ รัฐหลายแห่งได้นำนโยบายงดรับของขวัญ หรือ No Gift Policy มาใช้ โดยกำหนดให้บุคลากรในองค์กรทุก ระดับ งดรับของขวัญตามเทศกาลต่างๆ พร้อมทั้งประกาศให้สาธารณชนร่วมรับทราบนโยบายดังกล่าวด้วย

ทางองค์กรฯ เห็นว่าการดำเนินการเรื่องนี้เป็นความริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยลดโอกาสของการให้สินบน แก่เจ้าหน้าที่รัฐ โดยแอบแฝงไปกับกาให้ของขวัญตามประเพณี และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติขององค์กร สหประชาชาติ จึงขอแสดงความชื่นชมหน่วยราชการและองค์กรของภาครัฐต่างๆ ที่ได้ดำเนินการในเรื่อง ดังกล่าวมาแล้วในปีที่ผ่านมา เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือ ป.ป.ช. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) หรือ CAT เป็นต้น และขอสนับสนุนให้ดำเนิน

นโยบายนี้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งรณรงค์ให้บุคลากรในองค์กร และสาธารณชนรับทราบอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในช่วงที่กำลังจะเข้าสู่เทศกาลปีใหม่นี้

จึงขอเชิญชวนให้กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ รวมถึงรัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชนทุกแห่ง ร่วมนำนโยบายนี้มาใช้ในการปฏิบัติ เพื่อสร้างมาตรฐานที่ดี และโปร่งใสให้กับหน่วยราชการ และองค์กรภาครัฐของไทย ให้ทัดเทียมกับนานาชาติต่อไป

๓. Code of Conduct

จรรยาบรรณ คือ ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพ การงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

จรรยาบรรณเกิดขึ้นเพื่อ มุ่งให้คนในวิชาชีพมีประสิทธิภาพ ให้เป็นคนดีในการบริการวิชาชีพ ให้คนในวิชาชีพมีเกียรติศักดิ์ที่มี นอกจากนี้ยังได้กำหนดความหมายและปัจจัยของจริยธรรม ที่สำคัญไว้ ๑๐ ประการ

๑. ETHIC : คุณธรรมและจริยธรรม

ยึดมั่นในความถูกต้อง เคารพกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ปฏิบัติโดยอาศัยสำนึกถึงหลักคุณธรรมและจริยธรรม หลีกเลี่ยงการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดประเด็นขัดแย้ง หรือข้อโต้แย้งในความถูกต้อง

๒. TRANSPARENCY : ความโปร่งใส

ทำงานด้วยความโปร่งใส ถูกต้องตามขั้นตอนและระเบียบ เปิดเผยรายงานความไม่ปรกติเมื่อพบพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ

๓. HONESTY : ซื่อสัตย์สุจริต

ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ หรือข้อมูลขององค์กร เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม

๔. TRUST : น่าเชื่อถือและไว้วางใจ

พูดในสิ่งที่เป็นความจริง เปิดเผยและตรงไปตรงมา รักษาคำพูด

๕. CONFIDENTIAL : เก็บความลับ

ข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงาน ต้องช่วยกันเก็บรักษาความลับและข้อมูลที่สำคัญซึ่งอาจจะกระทบต่อผลประโยชน์และโทษต่อผู้อื่น

๖. COURAGE : กล้าพูดกล้าทำ

กล้าพูดกล้าตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้อง กล้ายอมรับความจริง กล้ารายงานเมื่อพบสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

๗. ACCOUTABILITY : ผู้รับผิดชอบ

ทำงานด้วยความสำนึกถึงความรับผิดชอบในความผิดพลาด และเสียหายของผลการตัดสินใจและการดำเนินงาน พร้อมยอมรับข้อผิดพลาดพร้อมชี้แจงเหตุผลตามความเป็นจริงและรีบปรับปรุงแก้ไข ไม่ผลักหรือกลบเกลื่อนความผิดพลาดของตนเองให้แก่ผู้อื่น ไม่โกรธหรืออาฆาตผู้ที่ติเตียนการกระทำหรือรายงานความผิดพลาดของตน

๘. JUDGMENT : ละเอียด รอบคอบ ยุติธรรม

ตัดสินใจดำเนินงานใดๆด้วยความละเอียดรอบคอบโดยใช้เหตุผลในข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอก่อนดำเนินการใดๆ คำนึงถึงผลกระทบและความเสี่ยงต่างๆอย่างดีที่สุด สามารถแยกอารมณ์ ความรู้สึก ความชอบส่วนตัวได้ในการตัดสินใจ

๙. RESPECT : ให้เกียรติกัน

ปฏิบัติต่อผู้อื่นให้สุภาพและให้เกียรติกันและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและนำไปคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ไม่นำผลงานผู้อื่นเป็นของตนเอง ดิและชมผู้อื่นด้วยความจริงใจและเจตนาดี ไม่วิพากษ์วิจารณ์ เรื่องที่ไม่เกี่ยวข้อง ไม่รู้ข้อเท็จจริงให้คนอื่นเสียหาย

๑๐. SOCIAL RESPONSIBILITY : มีสำนึกต่อสังคม

เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมที่อาศัยอยู่ ดำเนินงานโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมเสมอ ช่วยเหลือและร่วมทำประโยชน์เป็นการตอบแทนให้แก่สังคม ที่อยู่ตามฐานะและตามสมควร

๔. การเรียไร

การเรียไร หมายถึง การเก็บเงินหรือทรัพย์สิน โดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สินตามใจสมัคร และให้หมายรวมถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยายว่ามิใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

หน่วยงานดำเนินการเรียไร หมายถึง หน่วยงานดำเนินการเก็บเงินหรือทรัพย์สิน โดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สินตามใจสมัคร

เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร หมายถึง เข้าไปช่วยเหลือโดยมีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเรียไรในฐานะเป็นผู้ร่วมจัดให้มีการเรียไร หรือเป็นประธานกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน ที่ปรึกษา หรือในฐานะอื่นใดในการเรียไรนั้น

หน่วยงานของรัฐ หมายถึง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐทุกระดับ ทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

หลักเกณฑ์การเรียไร

ข้อ ๑๘ กำหนดว่า การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรที่ กคร. หรือ กคร.จังหวัดแล้วแต่กรณี จะพิจารณาอนุมัติให้ตามข้อ ๖ ได้นั้น จะต้องมีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง
- (๒) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนาประเทศ
- (๓) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์
- (๔) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว

ข้อ ๑๙ กำหนดว่า การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรดังต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี

- (๑) เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคณะรัฐมนตรีให้เรียไรได้
- เป็นการเรียไรที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัย หรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
 - (๒) เป็นการเรียไรเพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน
 - (๓) เป็นการเรียไรตามข้อ ๑๘ (๑) หรือ (๓) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินไม่เกินจำนวนเงินหรือมูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 - (๔) เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรตามข้อ ๑๘ (๔) ซึ่ง กคร. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายกเว้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ
- เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นในการขออนุมัติตามระเบียบนี้แล้ว

ข้อห้ามหน่วยงานของรัฐกระทำการเรียไร

ข้อ ๒๑ กำหนดว่า ในการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดประโยชน์ที่ผู้บริจาคหรือบุคคลอื่นจะได้รับซึ่งมิใช่ประโยชน์ที่หน่วยงานของรัฐได้ประกาศไว้
- (๒) กำหนดให้ผู้บริจาคต้องบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนหรือมูลค่าที่แน่นอน เว้นแต่โดยสภาพมีความจำเป็นต้องกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เช่น การจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดงหรือบัตรเข้าร่วมการแข่งขัน เป็นต้น
- (๓) กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับให้บุคคลใดทำการเรียไรหรือบริจาค หรือกระทำในลักษณะที่ทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียไรหรือบริจาคไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม
- (๔) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกทำการเรียไร หรือใช้ สั่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นออกทำการเรียไร

ข้อ ๒๒ กำหนดว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐจะต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในการดำเนินการเรียไรไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์หรือสื่ออย่างอื่น หรือด้วยวิธีการอื่นใด
- (๒) ใช้ สั่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือบุคคลใดช่วยทำการเรียไรให้ หรือกระทำในลักษณะที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียไรให้ได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(อ้างอิง : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔)